

5. Sınıf Türkçe
Dersi I. Dönem II. Yazılı Soruları

YAĞMUR

Bahar mevsiminde bulutların arasında özgürce gezerken gök anne beni çağırıyor. "Hemen yeryüzüne ineceksin, orada canlıların sana ihtiyacı var." dedi. Daha sonra gitsem demeye kalmadı kendimi bir toprağın üzerinde buldum.

Toprak beni bağına bastı. Beni gördüğüne fazla mutlu olmamıştı, üzgündü. Nedenini sorduğumda; kendisinin insanlara faydalı olmak için çok çalıştığını fakat bazı insanların üzerine kimyasal atıklar bıraktığını ve zamanla özelliğini kaybettiğini söyledi. Ben de kendisine tüm insanların kötü olmadığını, iyi insanların bunu yapanlara mutlaka engel olacaklarını söyledim. Biraz olsun mutlu oldu. O da yanıma birkaç arkadaş vererek; susuz kalmış ağacın köküne gönderdi. Ağaç kökü bizi çok özlemişti. Birbirimize sımsıkı sarıldık. Bizi meyvelerine kadar götürdü. Meyve de bizi misafir etti. Bizimle daha da gelişti ve güzelleşti. İnsanlar meyveleri koparıp yemeye başladılar.

Ben görevimi yapmanın mutluluğu içindeydim. Gök anne beni tebrik etmek için diğer arkadaşları da yanıma gönderdi. Böylece elbirliğiyle doğayı canlandırmıştık.

* Aşağıdaki ilk beş soruyu metne göre yanıtlayınız.

1. Metne göre toprağın üzgün olmasının nedeni nedir? 3p

2. Bu metindeki su damlası ve arkadaşlarının görevleri nedir? 3p

3. Toprak su damlasını nereye gönderiyor, su oradan daha başka nerelere götürülüyor? 3p

4. Toprak hangi sözleri duyunca birazcık mutlu oluyor? 3p

5. Parçaya uygun bir soru ve cevabını yazınız. 3p
Soru:

Cevap:

6. "Öğrencilerin kimisinin boyu uzun, kimisinin boyu kısadır." Cümledeki altı çizili sözcükler arasındaki ilişki aşağıdakilerden hangisinde vardır? 3p

- a-) Eve gitmek ve gitmemek arasında karasız kaldı.
b-) Yemeğin sıcak mı soğuk mu olduğuna bakıyor.
c-) Ben uzak diyorum, o ırak diyor

d-) Çok büyük, iri bir dev gördü.

7. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde sebep - sonuç ilişkisi vardır? 2011 PYBS 2p

- a-) Onun kitapları, okurun duygularını dile getirdiği için seviliyor.
b-) Yazar, seçtiği romanları tanıtırken iyi değerlendirmeler yapmış.
c-) Bir araştırmacı, okuduğu kaynak kitaplardan not alır.
d-) İrem konuşmasını bir tekerlemeyle başlattı.

8. "Tarih öncesinde insanlar, biraz merakla biraz da korkarak, geceleri gökyüzünü seyretmişlerdir. Bugün ise pek çok insan, şehirlerde yaşadığından geceleri ender olarak gökyüzüne bakmaktadır. Sonuç olarak, ay ve yıldızların ifade ettiği çeşitli anlamlar günümüz insanı tarafından artık unutulmuştur."

Bu parçada aşağıdakilerin hangisine değinilmemiştir? 3p

- a-) Günümüzde, insanların önemli kısmının şehirlerde yaşadıklarına
b-) Şehirlerde yaşayan insanların gökyüzüne çok az baktıklarına
c-) Tarih öncesi insanların yönlerini bulmak için gökyüzünden yararlandıklarına

d-) Tarih öncesinde yaşamış insanların yıldızları kaygıyla seyrettiklerine

9. "Yeni bir kuş yerleşme bölgesini ortadan çıkarmamız hepimizi sevince dolmuştu."

cümlesindeki yanlışları nasıl düzeltebiliriz? 3p

a-) "çıkarmamız" yerine "çıkarırken" ve "dolmuştu" yerine "sardı" yazarak.

b-) "dolmuştu" yerine "doğdu" yazarak..

c-) "ortadan" yerine "ortaya" ve "dolmuştu" yerine "boğmuştu" yazarak.

d-) "ortadan" yerine "ortasına" ve "dolmuştu" yerine "boğuverdi" yazarak.

10. "Gitmek" kelimesi aşağıdaki cümlelerin hangisinde "yakışmak, yaraşmak" anlamında kullanılmıştır? 3p

a-) Her gün okula gidiyor.

b-) Mavi eteğin üzerine beyaz gömlek iyi gitti.

c-) Böyle giderse kışın aç kalacağız.

d-) Murat'ın askere gittiğini sonradan öğrendim.

11. "Annem elmada almış." Cümlesinin yazımında 3p yapılan hata aşağıdaki cümlelerin hangisinde vardır?

a-) Okulda uymamız gereken kuralları hatırlattım.

b-) Köyde yapılan imeceye hepimiz istekle katıldık.

c-) Pazardan kavunda alacağız, unutmal!

d-) Çarşıda biraz oyalanıp eve döndürür.

12. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "karşılaştırma" söz konusudur? 3p

a-) Seni bu başarından dolayı kutlarım.

b-) Çalışıyorsunuz diye yanınıza girmedim.

c-) Okulu bitirmene biz de senin kadar sevindik.

d-) Doğruyu söylediğim için bana kızıyorlardı.

13. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde altı çizili sözcük, mecaz anlamda kullanılmıştır? 3p

a-) Arkadaşlarla şarkı söylüyorduk.

b-) Eski bir evde oturuyorlardı.

c-) Elindeki cevizi bana uzatıyordu.

d-) Kara haber çabuk duyulmuştu.

14. "Para kazanmayı hiç sevmiyordu hesapsız para harcamaya bayılıyordu." Cümlesinde boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir? 3p

a-) ama b-) çünkü c-) yani d-) bu yüzden

15. 1. uzun 2. hayatın 3. yaşanmasında değil

4. yaşanmasındadır 5. değeri 6. iyi

Numaralandırılmış sözcüklerle anlamlı ve kurallı bir cümle oluşturulduğunda sıralama nasıl olur? 4p

a-) 1 - 2 - 5 - 3 - 6 - 4 b-) 2 - 5 - 1 - 3 - 6 - 4

c-) 2 - 5 - 6 - 4 - 3 - 1 d-) 1 - 2 - 6 - 5 - 3 - 4

16. Aşağıdakilerin hangisinde "abartma" vardır? 3p

a-) Her gün iki saat kitap okurdu.

b-) Çıkan fırtına sonucu birçok evin çatısı uçtu.

c-) Yazdığı bir kitapla bütün dünyayı etkiledi.

d-) Kartal, ağacın tepesinde uzun süre dönüp durdu.

17. "İnsanlara dikkatli, özenli, ölçülü ve sevgi dolu davranmayı ailemden öğrendim."

Böyle söyleyen bir yazar, aşağıdakilerden hangisiyle nitelenebilir? 3p

a-) Saygılı

b-) Çekingen

c-) Dürüst

d-) Yardımsever

18. I. Bir çöplüğü eşelerken

II. Horoz inci bulmuş yerden

III. Ötmeye başlamış birden

IV. Demiş şunu alan var mı?

Numaralandırılmış dizelerden hangisi kesinlikle hayal ürünüdür? 3p

a-) 1

b-) 2

c-) 3

d-) 4

19. Çiçek açmış ağaçlara bak ne güzel;

Gel bizim olsun serçelerin neşesi!

Gel seninle kırlara açılalım gel!

Neler vadetmiyor akarsuyun sesi! Cahit Sıtkı Tarancı

Bu şiirde şairin içinde bulunduğu duyguyu aşağıdakilerden hangisi anlatmaktadır? 3p

a-) Mutlu olmaktan doğan ve dışa vurulan sevinç

b-) Bir şeyi görme ve ona kavuşma isteği

c-) Kurulan hayallerin peşinde koşma isteği

d-) Bir şeyin gerçekleşeceğine duyulan inanç

20. (1) Kitapla eğer yaşınız daha pek küçük iken

dost olmamışsanız yaşlılık günlerinizde onu sevip

onunla arkadaş olmanız pek mümkün değildir. (2)

Sizi eğlendiren, güldüren, düşündüren, sizi alıp

başka âlemlere götüren kitaplar vardır. (3)

Gerçekten de yaşlı insanlarımızın çoğu türlü

sebeplerle çocukluklarında kitapla arkadaşlık

kuramadıklarından bugün de kitaptan uzak

kalmışlardır. (4) Bu yüzden de dünyanın bütün

yaşlılarından daha yalnız kalıyorlar.

Numaralandırılmış cümlelerden hangisi, bu

paragrafın anlam bütünlüğünü bozmaktadır? 3p

a-) 1 b-) 2 c-) 3 d-) 4

21. "Saçındaki tokanın bağı çözüldü." Cümlesindeki "bağ" sözcüğünün sestesi aşağıdakilerden hangisinde kullanılmıştır? 2011 PYBS 2p

- a-) Bahçede koşarken ayakkabımın bağı çözüldü.
b-) Köy ile ilçe arasında üzüm bağları vardı.
c-) Marketten iki bağ ıspanak almaya gitti.
d-) Paketin üzerindeki bağı kontrol etti.

22. "Biriktirme, çok çalışıp kazandığını yemekle değil, kazandığının bir kısmını bir kenara ayırmakla olur." Cümlesini aşağıdaki atasözlerinden hangisinin açıklamasıdır? 2011 PYBS 2p

- a-) İş insanın aynasıdır.
b-) İşleyen demir ışıldar.
c-) İşten artmaz, diştten artar.
d-) İş bilen, kılıç kuşananın.

23. Sıkıntımızı unutmak, donuk hayatımıza biraz renk, biraz ışık vermek, daracık dünyamızda bulamadığımız şeyleri yaşamak için tek çare kitaplara sarılmaktır.

Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi kitapların bir özelliği değildir? 3p

- a-) İnsanlara yol göstermeleri
b-) Farklı yaşamları konu edinmeleri
c-) Hoşça vakit geçirmeyi sağlamaları
d-) Kuşaktan kuşağa aktarılmaları

24. Boğaz gemilerinin İstanbul manzarasına asıl büyük katkıları, bacalarından çıkan dumanlardı. En çok da rüzgâra göre değişen bu karanlık kömür dumanlarını, yaptığım Boğaz manzaralarına eklemeyi severdim.

Bu paragrafın yazarı hakkında aşağıdakilerden, hangisi kesinlikle söylenebilir? 3p

- a-) Resim yaptığı b-) Boğaz rüzgârını sevdiği
c-) Gemilerde çalıştığı d-) İstanbul'da yaşadığı

25. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde "göz" sözcüğünden türeyen yeni bir sözcük vardır? 3p

- a-) Metin kapıda gözcü olarak duruyor.
b-) Boyacı, evi gündüz gözüyle boyamak istiyor.
c-) Gözlerimin ağrısından gece uyuyamadım.
d-) Sakın kopya çekmeyin! Gözüm üzerinizde.

26. "Çiçek saksılarını koymaya veya çiçek yetiştirmeye ayrılmış yer." anlamında bir kelime yapmak için "çiçek" kelimesine aşağıdakilerden hangisi eklenmelidir? 3p

a-) -çi b-) -lik c-) -li d-) -siz

27. Aşağıdakilerin hangisinde öznel bir yargı vardır? 4p

- a-) Çocukların bisiklet bindiği meydanı, otopark yapmışlar.
b-) Kutusunda duran, yayı gevşemiş bir keman gibiydim.
c-) Yağmurla gelen fırtına evlerin çatılarını uçurdu.
d-) Öğretmenim, ilk uçaklar yapılırken kuşların örnek alındığını söyledi.

28. Aşağıdaki cümlelerin hangisinde virgül yanlış yerde kullanılmıştır? 3p

- a-) Kadın, doktora hangi ilaçları içmesi gerektiğini sordu.
b-) O, teyzeye yer verdi.
c-) Yalnız yaşayan, aksi bir insandı.
d-) Şırlıl, şırlıl akan derenin kenarında piknik yaptık.

29. Aşağıdakilerden hangisi atasözü değildir? 3p

- a-) Üstüne almak
b-) Akılsız başın cezasını ayaklar çeker.
c-) Ev alma, komşu al.
d-) Şakanın sonu kakadır.

30. "A-K-E-R-M-E" harfleriyle aşağıdaki sözcüklerden hangisini oluşturamayız? 4p

- a-) merak b-) kerem c-) kemer d-) akrep

31. Evimiz, uzaktan bakınca iç çitin büyük kestane ağaçları arkasında kaybolmuş gibiydi. Etrafı buram buram iğde kokusu sarmıştı. Avludan da gümüş söğütler altındaki derenin şırıltısı duyuluyordu.

Bu parçada, aşağıdaki duygulardan hangisiyle ilgili bir ayrıntı yoktur? 2011 PYBS 2p

- a-) işitme b-) görme c-) koklama d-) dokunma

32. "Hayat" sözcüğü aşağıdaki cümlelerin hangisinde "meslekle ilgili yaşayış" anlamında kullanılmıştır? 2011 PYBS 2p

- a-) Uzay araştırmacılarına göre ayda hayat yokmuş.
b-) Kitapta yazarın hayatı hakkında bir bilgi bulamadım.
c-) Sonra bana denizcilik hayatını anlatmaya başladı.
d-) Hayatımı kasabanın dışına kurduğum çiftlikte sürdürüyorum.

33. Zaman geçiyor. Bizler zamanın içinde yüzdüğümüz hâlde zamanın geçişini değil de, geçtikten sonra, sadece geçmiş olduğunu hissedebiliyoruz. Ama zaman daha geçmeden, henüz geçerken, onun geçişini âdeta gözle görür gibi bilinçli ve uyanık bir şekilde hissedebildiğimiz gün, öyle geliyor ki bana, bizden habersiz geçmiş zamanın bizde oluşturabileceği bütün acı sürprizleri ortadan kaldırmış olacağız.

Bu parçada yazar, zamanın geçişini hissedebilmeyi aşağıdakilerin hangisiyle anlatmıştır? 3p

- a-) Zamanı planlı yaşamayla
- b-) Bir işi farkında olarak ve bilerek yapmayla
- c-) Yaşamın sürprizlerine hazırlıklı olmayla
- d-) Yaşananlardan ders çıkarmayla

34. "Bu güzellikleri görmek için Uzungöl'e gün doğarken gelmelisin."

Bu cümlede aşağıdaki sorulardan hangisinin cevabı yoktur? 3p

- a-) Niçin
- b-) Ne zaman
- c-) Nasıl
- d-) Nereye